

Ветеранът от войната Стойчо Стойчев кара 107-ата година

С оператора от ВТК Цветомир Ташков и шофьора Денко Младенов посетихме в Нова Загора най-възрастния ветеран от Втората световна война. 106-годишният редник от запаса Стойчо Стойчев ни посрещна в двора си на ул. „Добруджанска“ №30. Там бяха двама – Димитър и Иван, от тримата му синове (третият син – Георги живее в София), социалният асистент Кръстина Иванова, приятелят му Марин Маринов и полковник от запаса Божидар Борденяшки, член на Централния управителен съвет на Съюза на ветераните от войните на България (СВВБ), председател на Областния съвет на СОСЗР и заместник-председател на Областната организация на СВВБ в Сливен.

Бай Стойчо навърши 106 години на 19 април, на която дата е записан, но е роден на 17 април. Държи да казваме, че не е на 106 години, а кара 107. Да е жив и здрав! Първата му работа беше да ни пита дали има като него столетници ветерани. Зарадва се, като му казахме, че са около 40. Започна разказа си за дългия живот от

войнишката служба.

Изкарал я в Сливен. Като сирак, не помни баща си, който е участвал в Първата световна война, служил една година. „Когато се роди Симеончо, на цар Борис сина му (Б.р. – престолонаследникът Симеон II) на всички ни дадоха отпуски. Казах на поручика, че не мога да изляза в отпуски, защото нямам пари, само 6 лв. имах. Като нямаш пари, отговори ротният, няма да ходиш никъде, но ще те уволня един месец по-рано“, спомня си бай Стойчо. Така и станало. Почнал шивашкия занаят при майстора Христо Демирев някъде около 1932 г. След няколко години защитил и майсторско свидетелство. Дори преди да го мобилизират му дали да шие униформи на българските войници. След края на войната шиел пардесюта на съветските офицери, които били разквартирувани в района. Шиел само мъжко. Изкарал пари и си помогнал за къщата, в която живее и днес. Но за драмата му в шивачеството сега. Още се ядосва, че го лишили от занаята. Един ден през 1961 г. го извикал кметът на Нова Загора Диньо Терзиев и му казал, че трябвало да затвори шивашката работилница. „Ако не изпълниш, ще те пратя в Белене“, казал кметът. Бай Стойчо му отговорил „Не ме пращай в Белене, защото ти ще дойдеш да ме смениш.“ Моят чина (леля) и майката на Диньо ме спасиха от Белене, продължава фронтовакът. Бурни времена бяха, допълва той. След като нямал право да работи на частно, участвал в изграждането на котлите на ТЕЦ-а в Сливен, където се пенсионира.

И преди времената не били лесни. В родното си село завършва трети клас. В града дошъл да изкара гимназия, но бедността го принудила да остави учението и да се захване да работи.

Бедни хора бяхме,

нямахме хляб да ядем, казва той. Не помни баща си Иван, който починал, когато бил на две години. Бил мобилизиран на фронта през Първата световна война, там го ранили. После го излекували в Ямбол и го пратили в отпуск към село. Хванал влака от Ямбол за Нова Загора. Пътувал на покрива на вагона. Простудил се, разболял се от двойна бронхопневмония и много млад починал.

В Гърция прекарахме много добре, не са лоши хората, казва бай Стойчо за времето, когато е бил

мобилизиран и изпратен в Серес.

Докато бил там, шиел, каквото поискат местните и немците. След това, обаче, го пратили на фронта в Сърбия. И разказва онази случка, за която вече сме писали в информацията за неговите рождени дни. "Бяхме с тежка картечница "Шварцлозе", петима души екипаж я обслужва. Като командваха "огън", ние стреляхме. Веднъж, помня добре, взводният дава мерник да стрелям в дерето. Аз гледам с бинокъла, че са наши войници. Той ме ритва и вика да стрелям, докато сам не се увери, че съм бил прав.“ Но на война си е страшно, особено когато бомба падне близо до теб и те затрупа пръста, както се случи с мен, продължава бай Стойчо. И благодари на генерал Владимир Стойчев: „Той ни изволни нас, защото каза, че тези хора са били седем месеца в Гърция запас и от там на фронта. Смениха ни други войници и си тръгнахме за България“.

Ветеранът редник от запаса Стойчо Иванов Стойчев е роден в близкото до Нова Загора с. Каменово. Там, обаче нямало църква и за това е записан два дена по-късно в с. Коньово.

Феноменът Дядо Влайчо

от същото село, за когото казват, че по ясновидство надминавал петричката пророчница предсказал не само Балканската война, но и днешната в Украйна. Даже помогнал на легендарния в близкото минало генерал Стою Неделчев (Чочоолу) да открие внука си в един кладенец. „Отивах да взема документ от общината да ставам жител на Нова Загора. Минах през двора на Дядо Влайчо. Имаше и други да чакат, но той извика мен. Каза ми, че съм добре. Да не се тревожа и всичко ще се нареди. Предсказа, че ще имам две жени, но и двете ще умрат преди мен“, спомня си бай Стойчо. Така и станало. Загубил две съпруги – Султана и Иринка. С втората изкарвали заедно 38 години. Много работеше по градината, казва той. Майка му също се казвала Ирина. Днес се оплаква най-вече от самотата. Не е добре с очите, но чува и приятел му е едно портативно радио. От денонощна работа с шевната машина "Сингер" му се повредило зрението. Сега не те виждам, казва той, но те чувам. Кафе не пие, цигари

не пуша. Не се научил, а и пари нямало за такива екстри. И диета не пази. Хапва каквото му донесат, основно кашички.

За 105-ата му годишнина държавният глава Румен Радев го удостои по предложение на председателя на Съюза на ветераните от войните на България доц. д-р Иван Сечанов с

почетен знак на Президента на Република България

за вярната и достойна служба в редовете на Българската армия. Тогава почетният знак бе връчен от съветника на президента по сигурност и отбрана полковник от запаса Илия Милушев. Навестяват го от ръководството на Областната организация на Съюза в Сливен, като го подпомагат и с парични средства. С почетния знак на президента са удостоени ветераните Стойчо Стойчев и Иван Сечанов и Съюзът на ветераните от войните на България, като неправителствена организация.

Направихме снимките, бай Стойчо стана, изпрати ни и си пожелахме пак на се видим. Такива са ветераните столетници. Много претеглили, но и много са дали на България. Сигурно и за това са дълголетници.

Спирдон Спирдонов